اخبار

استقرار مدلی برای ارزیابی تخصصی عمق بومی‌سازی تجهیزات فاوا

رییس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات با تشریح سازوکار تخصصی ارزیابی عمق بومی‌سازی تجهیزات شبکه ملی اطلاعات، از استقرار مدلی مبتنی بر سنجش توان تحقیق و توسعه، نیروی انسانی متخصص، استقلال زنجیره تأمین و کیفیت فرآیند تولید با هدف حمایت موثر از تولید داخلی و صیانت از منابع کشور خبر داد. به گزارش ایسنا به نقل از پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، محمدحسین شیخی با اشاره به پیشینه تدوین دستورالعمل ارزیابی عمق بومی‌سازی تجهیزات شبکه ملی اطلاعات اظهار کرد: این فرآیند در اجرای جزو ۳ بند «الف» ماده ۴ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی و با توجه به تکالیف تعیین‌شده در اسناد بالادستی، از جمله سند تبیین الزامات و طرح کلان شبکه ملی اطلاعات، از سال‌های گذشته در دستور کار پژوهشگاه قرار گرفت. وی افزود: در پی تدوین چارچوب کلان نظام‌نامه و تصویب و اجرای دستورالعمل تخصصی ارزیابی عمق بومی‌سازی به عنوان بخش اجرایی آن، فرآیند سنجش تجهیزات فاوا از رویکردهای سنتی فاصله گرفت و با محوریت تحقیق و توسعه، به ابزاری برای پشتیبانی موثر از صنعت و فناوری‌های بومی تبدیل شد. رییس پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات با تأکید بر نقش این مجموعه در شکل‌گیری نظام ارزیابی تخصصی بومی‌سازی تصریح کرد: مسوولیت طراحی نظام‌نامه، تدوین روش‌شناسی و پیشبرد علمی ابعاد مختلف آن از ابتدا بر عهده پژوهشگاه ارتباطات بوده است. پژوهشگاه با تکیه بر ظرفیت‌های نخبگانی و تخصصی خود، مدل بومی ارزیابی را پایه‌گذاری کرده و تاکنون تمامی ارزیابی‌های تخصصی توسط این مجموعه انجام شده است. پژوهشگاه در آینده نیز متولی اصلی اجرای این فرآیند خواهد بود. شیخی با اشاره به ارزیابی محصولات مختلف در این چارچوب، گفت: متخصصان پژوهشگاه هم‌اکنون ارزیابی محصولاتی در حوزه شبکه‌های دسترسی، شامل آنتن و ایستگاه‌های پایه نسل چهارم، تجهیزات شبکه FTTx، سوئیچ و روترهای دسترسی و تجمیع شبکه، ذخیره‌سازها و سرورها را در دستور کار دارند. رییس پژوهشگاه ارتباطات درباره تعاملات بین‌دستگاهی در تدوین این نظام‌نامه اظهار کرد: وزارت صمت متولی قانونی سنجش عمق ساخت داخل در صنایع مختلف است و این مسوولیت را با روش‌هایی مبتنی بر ساختار هزینه‌ای و خطوط تولید دنبال می‌کند؛ اما حساسیت زیرساخت‌های ارتباطی و الزامات امنیت سایبری، طراحی الگویی تخصصی و مکمل را ضروری می‌کرد. این نیاز با تعامل میان وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت صمت و معاونت علمی ریاست جمهوری و با مشارکت فعال نهادهای صنفی در قالب کمیته مشترک پیگیری و نهایی شد. در این فرآیند، مسوولیت کارشناسی، تدوین محتوا و اجرای فنی بر عهده پژوهشگاه ارتباطات قرار داشت. شیخی با تشریح شاخص‌های ارزیابی در مدل تدوین‌شده توسط پژوهشگاه، گفت: در این الگو، زنجیره ارزش محصول از ابعاد مختلف مورد سنجش قرار می‌گیرد که مهم‌ترین آنها سطح واقعی فعالیت‌های تحقیق و توسعه، از مرحله ایده‌پردازی و تحلیل نیازمندی‌ها تا طراحی تفصیلی و تولید نمونه اولیه است.

ضرورت توسعه مسیرهای جایگزین ارتباطی در کنار کابل‌های زیردریایی

معاون وزیر ارتباطات با تأکید بر ضرورت توسعه مسیرهای جایگزین ارتباطی در کنار کابل‌های زیردریایی، پیشنهاد راه‌اندازی «ابتکار جهانی کریدورهای تاب‌آوری دیجیتال» را مطرح کرد. به گزارش مهر به نقل از وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، بهزاد اکبری، مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت؛ در نشست عالیرتبه موضوع‌محور «تاب‌آوری» که در حاشیه اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی ارتباطات (ITUPP-۲۶) در دوحه قطر برگزار شد، با اشاره به نقش روزافزون ارتباطات دیجیتال در زندگی روزمره، اقتصاد و خدمات عمومی، بر ضرورت بازنگری در رویکردهای موجود به تاب‌آوری زیرساخت‌های ارتباطی تأکید کرد.
کریدورهای زمینی؛ مسیر مکمل کابل‌های زیردریایی
اکبری با بیان اینکه بخش عمده ترافیک بین‌المللی داده از طریق کابل‌های زیردریایی منتقل می‌شود، اظهار کرد: شبکه‌های فیبر نوری زمینی نیز می‌توانند مسیرهای مکمل ارزشمندی برای ارتباطات بین‌المللی فراهم کنند. وی افزود: با اتصال شبکه‌های ملی فیبر نوری در نقاط مرزی کشورها، امکان ایجاد کریدورهای زمینی بین‌المللی فراهم می‌شود که ارتباطات مستقیم‌تر، تأخیر کمتر، کیفیت بهتر خدمات و تنوع بیشتر مسیرهای ارتباطی را به همراه دارد. معاون وزیر ارتباطات با اشاره به موقعیت جغرافیایی خاورمیانه در اتصال بازارهای بزرگ دیجیتال آسیا و اروپا، این منطقه را برخوردار از ظرفیت ارزشمندی برای ایفای نقش در توسعه چنین کریدورهایی دانست.

■ تاب‌آوری دیجیتال مسوولیتی فراتر از مرزهای ملی

مدیرعامل شرکت ارتباطات زیرساخت با تأکید بر اینکه تاب‌آوری زیرساخت‌های دیجیتال یک کشور صرفا به همان کشور محدود نمی‌شود، تصریح کرد: تقویت این زیرساخت‌ها می‌تواند به افزایش تاب‌آوری کشورهای همسایه، منطقه و حتی شبکه ارتباطی جهان کمک کند. وی همچنین گسترش همکاری‌ها به حوزه زیرساخت مراکز داده، خدمات ابری و امنیت سایبری را ضروری دانست و تحقق این هدف را نیازمند همکاری‌های فرامرزی گسترده‌تر، سرمایه‌گذاری مشترک و توافق‌های عملیاتی میان کشورها و اپراتورها عنوان کرد.

■ پیشنهاد ابتکار جهانی کریدورهای تاب‌آوری دیجیتال

اکبری در ادامه، پیشنهاد راه‌اندازی «ابتکار جهانی کریدورهای تاب‌آوری دیجیتال» با حمایت اتحادیه بین‌المللی ارتباطات را مطرح کرد و گفت: این ابتکار می‌تواند زمینه اتصال شبکه‌های فیبر نوری موجود کشورها، توسعه کریدورهای زمینی در کنار کابل‌های زیردریایی با توجه به اقتصادی و تجاری پایدار و همکاری برای استفاده هماهنگ از مسیرهای جایگزین در زمان بروز اختلالات گسترده را فراهم کند. وی تأکید کرد: کشورها ناگزیر نیستند میان ارتقای کیفیت ارتباطات در شرایط عادی و افزایش تاب‌آوری در زمان بحران یکی را انتخاب کنند؛ بلکه می‌توانند هر دو هدف را به‌صورت همزمان دنبال کنند.

چهار سال پس از راه‌اندازی پنجره ملی خدمات

دولت هنوز تا هوشمند شدن فاصله دارد

پنجره ملی خدمات دولت هوشمند در چهار سال فعالیت خود توانسته است تقریبا تمام دستگاه‌های مشمول را به یک درگاه مشترک متصل کند، اما این پیشرفت زیرساختی هنوز به تغییر متناسب در تجربه شهروندان منجر نشده است. در حالی که ۱۴۹ دستگاه از مجموع ۱۵۲ دستگاه مشمول به این پنجره متصل شده‌اند، نرخ هوشمندسازی خدمات در تیر ۱۴۰۵ به ۲۳.۷ درصد رسیده است؛ رقمی که فاصله قابل توجهی با اهداف تعیین‌شده در برنامه هفتم توسعه دارد. اکنون مساله اصلی دولت نه ایجاد یک مسیر مشترک برای ورود به سامانه‌ها، بلکه حذف فرآیندهای دستی، کاهش مراجعات حضوری و تبدیل خدمات الکترونیکی به فرآیندهایی است که بدون دخالت انسان و دریافت مدارک تکراری انجام شوند. راه‌اندازی پنجره ملی خدمات دولت هوشمند در سال ۱۴۰۱ با هدف پایان‌دادن به پراکندگی سامانه‌های دستگاه‌های اجرایی و ایجاد یک مسیر واحد برای دسترسی شهروندان به خدمات دولتی آغاز شد. پیش از اجرای این طرح، هر دستگاه سامانه و درگاه اختصاصی خود را داشت و شهروندان برای دریافت خدمات مختلف ناچار بودند مسیرهای متفاوتی را طی کنند. پنجره ملی قرار بود این پراکندگی را در سطح دسترسی کاهش دهد و امکان استفاده یکپارچه از خدمات را فراهم کند. قانون بودجه سال ۱۴۰۱ نیز دستگاه‌های اجرایی را به راه‌اندازی پنجره واحد و ارائه دست‌کم یک‌سوم خدمات اختصاصی خود با اولویت خدمات پرکاربرد ملزم کرده بود. وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات هم ماموریت داشت مرحله نخست پنجره ملی را تا پایان دی‌ماه همان سال راه‌اندازی کند. با این حال، گزارش نظارتی کمیسیون صنایع مجلس نشان می‌داد که تا ۲۰ شهریور ۱۴۰۱ تنها ۲۹ دستگاه به این زیرساخت متصل شده بودند. این وضعیت در سال‌های بعد تغییر کرد. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، در خرداد ۱۴۰۴ از میان ۱۸۶ دستگاه بررسی‌شده، ۳۵ دستگاه مشمول اتصال نبودند و از ۱۵۱ دستگاه باقی‌مانده، ۱۴۹ دستگاه به پنجره ملی متصل شده بودند. سازمان فناوری اطلاعات نیز در تیر ۱۴۰۵ از اتصال ۱۴۹ دستگاه از مجموع ۱۵۲ دستگاه مشمول خبر داد. به این ترتیب، نرخ اتصال دستگاه‌ها به حدود ۹۸ درصد رسید؛ دستاوردی که نشان می‌دهد بخش عمده تکلیف اولیه در زمینه ایجاد دسترسی مشترک محقق شده است. با این حال، اتصال یک دستگاه به پنجره ملی لزوما به معنای ارائه تمام خدمات آن از این مسیر نیست. همین تفاوت، یکی از دلایل اصلی فاصله میان آمار بالای اتصال دستگاه‌ها و نرخ پایین‌تر هوشمندسازی خدمات است.

◄ خدماتی که هنوز به دخالت نیروی انسانی نیاز دارند

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درباره عملکرد دستگاه‌ها در خرداد ۱۴۰۴ تصویر دقیق‌تری از این فاصله ارائه می‌دهد. در آن مقطع، از ۱۴۹ دستگاه متصل، تنها ۸۶ دستگاه تمام خدمات قابل اتصال خود را در پنجره ملی ارایه می‌کردند. در مقابل، ۱۳ دستگاه کمتر از ۲۰ درصد خدمات مشمول خود را به این زیرساخت متصل کرده بودند. در بخش خدمات نیز از مجموع ۳۵۰۵ خدمت قابل اتصال، ۲۱۲۷ خدمت در پنجره ملی در دسترس قرار داشتند، اما تنها ۷۸۰ خدمت موفق به دریافت تایید به هوشمندسازی شده بودند. به بیان دیگر، اگرچه حدود ۶۰ درصد خدمات قابل اتصال از طریق این پنجره قابل دسترسی بودند، سهم خدماتی که به مرحله هوشمندسازی تاییدشده رسیده بودند، حدود ۲۲ درصد بود. این گزارش همچنین نشان می‌داد ۱۹ دستگاه تمام خدمات مشمول خود را هوشمند کرده‌اند، در حالی که ۲۸ دستگاه حتی یک خدمت هوشمند نداشتند. چنین اختلافی بیانگر آن است که پیشرفت دولت الکترونیکی در دستگاه‌های مختلف یکسان نبوده و اتصال به زیرساخت مشترک نتوانسته به‌تنهایی تحول مشابهی در فرایندهای اجرایی همه سازمان‌ها ایجاد کند.

◄ تفاوت دولت الکترونیکی با دولت هوشمند

بخش مهمی از مساله به تفاوت میان دو مفهوم الکترونیکی کردن و هوشمندسازی خدمات بازمی‌گردد. ممکن است شهروند بتواند درخواست خود را از طریق یک سامانه ثبت کند، مدارک را بارگذاری کند و حتی وضعیت پرونده را به‌صورت اینترنتی پیگیری کند، اما بررسی مدارک، دریافت استعلام‌ها و تایید نهایی همچنان به اقدام کارمند یا مراجعه حضوری وابسته باشد. در چنین شرایطی، خدمت الکترونیکی شده است، اما هنوز هوشمند نیست. در تعریف آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰۷ قانون برنامه هفتم، خدمت برخط شامل انجام الکترونیکی مراحل درخواست، تولید و تحویل خدمت است. در مقابل، خدمت هوشمند باید بدون دخالت عامل انسانی و بدون دریافت دستی مدارک از متقاضی انجام شود. این تفاوت در تکالیف قانونی نیز مورد توجه قرار گرفته است. بند «ج» ماده ۱۰۷ قانون برنامه هفتم، دستگاه‌های اجرایی را موظف کرده است خدمات خود را به‌صورت برخط و امن ارائه کنند و دست‌کم سالانه ۲۰ درصد خدمات الکترونیکی را از طریق پنجره ملی به شکل هوشمند در اختیار مردم قرار بدهند. با وجود این الزامات، سازمان فناوری اطلاعات در تیر ۱۴۰۵ نرخ هوشمندسازی خدمات را ۲۳.۷۱ درصد اعلام کرد. این رقم با هدف ۴۰ درصدی تعیین‌شده برای پایان سال ۱۴۰۴ فاصله دارد و نشان می‌دهد توسعه دسترسی به خدمات با سرعت بیشتری نسبت به بازطراحی فرآیندهای اداری پیش رفته است.

◄ اختلاف آمارها، مانعی برای ارزیابی عملکرد

یکی دیگر از مشکلات موجود، نبود آمار یکپارچه درباره تعداد خدمات دولتی و وضعیت الکترونیکی‌شدن آنهاست. گزارش دیگری از مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که در ۱۰ شهریور ۱۴۰۴، سازمان اداری و استخدامی از شناسایی ۴۶۰۰ خدمت دولتی خبر داده بود که حدود ۴۰۰۰ مورد آنها قابلیت الکترونیکی‌شدن داشتند و نزدیک به ۳۲۰۰ خدمت نیز الکترونیکی شده بودند. در مقابل، سامانه مدیریت خدمات دولت تعداد خدمات را حدود ۴۱۰۰ مورد اعلام کرده بود که از میان آنها ۲۷۰۰ خدمت از طریق کانال‌های الکترونیکی ارائه می‌شدند. اختلاف ۵۴۰ موردی در تعداد خدمات الکترونیکی‌شده، نشان می‌دهد حتی در سطح ثبت و طبقه‌بندی خدمات نیز هنوز هماهنگی کافی میان مراجع مسوول وجود ندارد. اهمیت این اختلاف زمانی بیشتر مشخص می‌شود که مراحل مختلف ارائه یک خدمت بررسی شود. مرکز پژوهش‌های مجلس در ارزیابی ۲۷۰۰ خدمت ثبت‌شده در سامانه مدیریت خدمات دولت، مجموع مراحل آنها را ۱۰۸۰۰ مرحله برآورد کرده بود. از این تعداد، تنها ۵۷۰۰ مرحله، معادل حدود ۵۲ درصد، از مسیرهای الکترونیکی انجام می‌شدند. بنابراین، ثبت یک خدمت در فهرست خدمات الکترونیکی لزوما به معنای دیجیتالی‌شدن تمام مراحل آن نیست. ممکن است بخش ابتدایی فرآیند اینترنتی باشد، اما شهروند برای تکمیل درخواست همچنان به مراجعه حضوری، تحویل مدارک یا پیگیری از طریق کارشناس نیاز داشته باشد.

◄ زیرساخت تبادل اطلاعات به تنهایی کافی نیست

یکی از پیش‌نیازهای اصلی هوشمندسازی خدمات، امکان تبادل اطلاعات میان دستگاه‌های اجرایی است. تا زمانی که سازمان‌ها نتوانند اطلاعات معتبر مورد نیاز خود را مستقیما از پایگاه‌های داده دستگاه‌های مسوول دریافت کنند، شهروند همچنان باید مدارک و اطلاعاتی را ارائه بدهد که ممکن است پیش‌تر در اختیار بخش دیگری از دولت قرار گرفته باشد. در این میان، پنجره ملی مسیر دسترسی شهروندان را یکپارچه می‌کند و مرکز ملی تبادل اطلاعات بستر ارتباط میان سامانه‌های دستگاهی و انجام استعلام‌های بین‌سازمانی را فراهم می‌آورد. آمارهای منتشرشده نشان می‌دهد استفاده از این زیرساخت‌ها گسترش یافته است. بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، از فروردین ۱۴۰۳ تا اردیبهشت ۱۴۰۴ حدود ۱.۱ میلیارد تراکنش مرتبط با پنجره ملی ثبت شده است. البته ۲۳.۶ میلیون مورد از این تراکنش‌ها به دلیل پاسخگویی ناموفق دستگاه‌های سرویس‌دهنده به نتیجه نرسیده‌اند. محمدمحسن صدر، رییس سازمان فناوری اطلاعات، نیز در آبان ۱۴۰۵ از ثبت بیش از ۴۷ میلیارد تراکنش در مرکز ملی تبادل اطلاعات از ابتدای فعالیت دولت چهاردهم خبر داد. این آمار نشان‌دهنده گستردگی استفاده دستگاه‌های اجرایی از بستر تبادل داده است، اما نمی‌توان آن را معادل تعداد خدمات موفق یا درخواست‌های تکمیل‌شده شهروندان دانست. هر خدمت ممکن است به چندین استعلام نیاز داشته باشد و موفقیت در تبادل اطلاعات نیز لزوما به معنای تکمیل تمام مراحل درخواست نیست.

◄ سنجش دولت هوشمند با تجربه شهروندان

برای عبور از وضعیت فعلی، صرف افزایش تعداد دستگاه‌های متصل یا شمار تراکنش‌های ثبت‌شده کافی نیست. دولت باید بتواند مشخص کند هر خدمت با چه میزان موفقیت، در چه مدت زمانی و با چه هزینه‌ای به متقاضی ارائه می‌شود. تعداد مراجعات حضوری حذف‌شده، سهم درخواست‌های تکمیل‌شده، میزان نیاز به ارائه مدارک و مدت انتظار برای دریافت پاسخ، از جمله شاخص‌هایی هستند که می‌توانند کیفیت واقعی خدمات را نشان دهند. آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۰۷ نیز دستگاه‌ها را موظف کرده اطلاعات مربوط به آغاز درخواست، مراحل رسیدگی و ارائه نتیجه را با رعایت حریم خصوصی ثبت و ارسال کنند. همچنین وزارت ارتباطات باید با استفاده از ارزیاب مستقل، عملکرد دستگاه‌ها را هر شش ماه یک‌بار بررسی کند. انتشار عمومی نتایج این ارزیابی‌ها می‌تواند مشخص کند کدام دستگاه‌ها در هوشمندسازی خدمات موفق‌تر بوده‌اند و موانع اصلی در سایر سازمان‌ها چیست. در حال حاضر، آمارهای متعددی درباره تعداد کاربران، تراکنش‌ها، خدمات متصل و برخی نمونه‌های کاهش زمان رسیدگی منتشر می‌شود، اما هنوز تصویر یکپارچه‌ای از کیفیت نهایی خدمات دولتی و میزان موفقیت درخواست‌های شهروندان در دسترس نیست. چهار سال پس از آغاز فعالیت پنجره ملی، ایجاد درگاه مشترک و اتصال تقریبا تمام دستگاه‌های مشمول را می‌توان یکی از مهم‌ترین دستاوردهای زیرساختی دولت الکترونیکی دانست. با این حال، فاصله میان نرخ اتصال دستگاه‌ها و نرخ هوشمندسازی خدمات نشان می‌دهد بخش دشوارتر پروژه همچنان باقی مانده است. تکمیل پایگاه‌های اطلاعاتی، رفع ناهماهنگی میان سازمان‌ها، بازطراحی فرآیندهای اداری و کاهش وابستگی خدمات به تصمیم‌گیری و اقدام دستی، پیش‌شرط‌های عبور از این مرحله هستند.

اهمیت استراتژیک اجلاس سران مختار قطر برای ایران

از رایزنی‌های فشرده تا توافق برای کریدور دیجیتال منطقه‌ای

برگزاری اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی مخابرات (ITU) در قطر، فرصتی برای نقش‌آفرینی در تصمیم‌سازی‌های جهانی، دفاع از منافع ملی و تقویت جایگاه کشور در عرصه ارتباطات و فناوری اطلاعات است و در بحث حفظ منافع ملی، تعیین استانداردها، مشارکت در تدوین استانداردهای موثر بر تجهیزات مخابراتی، 5G و پروتکل‌های امنیتی و همچنین دیپلماسی دیجیتال اهمیت استراتژیک برای کشورهایی مانند ایران دارد. به گزارش ایسنا، اجلاس سران مختار مهم‌ترین رویداد ITU است که هر ۴ سال یک‌بار برگزار می‌شود و مسوولیت تعیین سیاست‌ها و انتخاب مدیران ارشد اتحادیه را بر عهده دارد. این اجلاس با حضور نمایندگان کشورهای عضو و فعالان صنعت فناوری، به بررسی سیاست‌های کلان ارتباطات جهان، انتخاب اعضای شورای اتحادیه و تعیین اولویت‌های راهبردی چهار سال آینده می‌پردازد. پیگیری حقوق و اولویت‌های ارتباطی ایران، مشارکت در تصمیم‌سازی‌های جهانی، تقویت تاب‌آوری شبکه‌ها، توسعه عدالت دیجیتال و گسترش همکاری‌های فناورانه با هدف ایجاد فرصت برای شرکت‌های دانش‌بنیان کشور، از محورهای مهم حضور هیات ایرانی در این رویداد است. تعیین سیاست‌های کلان و اولویت‌های راهبردی حکمرانی جهانی ارتباطات و فناوری اطلاعات برای چهار سال آینده، انتخاب مدیران ارشد اتحادیه، تعیین ۴۸ کشور عضو شورای ITU و تصویب برنامه راهبردی و مالی این نهاد برای سال‌های ۲۰۲۸ تا ۲۰۳۱، از مهم‌ترین محورهای این اجلاس به شمار می‌رود. در این اجلاس بین‌المللی موضوعاتی همچون اقتصاد دیجیتال، استانداردهای جهانی ارتباطات، امنیت سایبری، توسعه زیرساخت‌های 5G و مواردی از این دست مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

◄ رایزنی‌های دیپلماتیک فشرده وزیر ارتباطات در حاشیه اجلاس

در همین راستا، سیدستار هاشمی، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات کشورمان در رأس هیاتی با هدف تقویت دیپلماسی فناوری، توسعه همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه و پیگیری منافع جمهوری اسلامی ایران در این رویداد بین‌المللی به دوحه سفر کرده است. رایزنی‌های دیپلماتیک فشرده وزیر ارتباطات در حاشیه اجلاس ITUPP-۲۶ از محورهای مهم سفر وزیر ارتباطات اعلام شده است. برگزاری دیدارهای دوجانبه با وزیران ارتباطات کشورهای عضو نیز از جمله برنامه‌های وزیر ارتباطات کشورمان است که به منظور بررسی راهکارهای توسعه همکاری‌های مشترک و گسترش تعاملات فناورانه و انتقال صنعت دیجیتال صورت می‌گیرد؛ از جمله دیدار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات با وزیر ارتباطات عراق که در ادامه رایزنی‌های پیشین تهران و بغداد در دوحه صورت گرفت. در این دیدار موضوع پیگیری توافقات دوجانبه و بررسی زمینه حضور گسترده‌تر شرکت‌های ایرانی در بازار عراق مورد بررسی قرار گرفت و بر ضرورت تسریع در اجرای توافقات پیشین و توسعه همکاری‌های دوجانبه در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات تاکید شد. دیدار وزیر ارتباطات کشورمان با وزیر گذار دیجیتال و نوآوری فناورانه ساحل‌عاج نیز با هدف گسترش مناسبات فناورانه و ارتباطی انجام گرفت و بر آمادگی کشورمان برای توسعه همکاری‌های دوجانبه در زمینه زیرساخت‌های ارتباطی، فیبر نوری، امنیت سایبری و هوش مصنوعی تأکید شد. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات کشورمان دیداری هم با وزیر ارتباطات، فناوری دیجیتال و نوآوری غنا داشت و در این دیدار، ضمن تأکید بر ظرفیت‌های مشترک دو کشور، آمادگی ایران را برای توسعه همکاری‌های دوجانبه در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات، هوش مصنوعی، دولت دیجیتال و گسترش زیرساخت‌های ارتباطی اعلام کرد. در ادامه توسعه همکاری‌های ارتباطی و فناورانه، وزیر ارتباطات و فناوری ارتباطات در دیدار با رییس رگولاتوری برزیل، ضمن اعلام حمایت ایران از نامزدی این کشور در انتخابات اتحادیه بین‌المللی ارتباطات، بر گسترش همکاری‌های دوجانبه در حوزه زیرساخت‌های ارتباطی، هوش مصنوعی و امنیت سایبری تأکید کرد. دیدار هاشمی با معاون وزیر توسعه دیجیتال، ارتباطات و رسانه‌های جمعی روسیه نیز با هدف بررسی و تقویت زمینه‌های گسترش همکاری‌های تخصصی و مشترک صورت گرفت و توسعه همکاری‌های بین‌المللی در حوزه‌های هوش مصنوعی، فیبر نوری، مراکز داده، امنیت سایبری و فناوری‌های فضایی از جمله محورهای رایزنی‌های طرفین بود. همچنین در این دیدار برگزاری ششمین نشست کارگروه همکاری مشترک ارتباطات و فناوری اطلاعات در سه‌ماهه نخست سال ۲۰۲۷ مورد تاکید قرار گرفت.

◄ توافق اولیه سه کشور برای ایجاد کریدور دیجیتال منطقه‌ای

برگزاری نشست سه‌جانبه میان وزیر ارتباطات ایران با همتای ترکمنستانی و قائم‌مقام وزیر هوش مصنوعی و توسعه دیجیتال قزاقستان از دیگر برنامه‌های در دستور کار در این سفر بود. در این نشست سه کشور در خصوص ایجاد راهگذر و کریدور دیجیتال منطقه‌ای به توافق رسیدند و این توافق اولیه در ادامه رایزنی‌های دیپلماتیک فشرده وزیر ارتباطات در حاشیه دومین روز اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی مخابرات در دوحه قطر انجام شد. ایجاد کریدور دیجیتال منطقه‌ای برای اتصال آسیای میانه به خلیج فارس و کشورهای همسایه از اهمیت بسزایی برخوردار است و و موجب توسعه مسیرهای ارتباطی مشترک، اتصال دیجیتال آسیای میانه به خلیج فارس، افزایش ظرفیت انتقال داده و تقویت پایداری ارتباطات منطقه‌ای می‌شود از این رو مقرر شد جزئییات همکاری و مذاکرات بعدی نهایی و توافق سه کشور در آینده نزدیک به امضا برسد. به گزارش ایسنا، اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی ارتباطات از ۹ تا ۲۷ نوامبر ۲۰۲۶ (۱۸ آبان تا ۶ آذر ۱۴۰۵) در دوحه قطر برگزار می‌شود. این اجلاس عالی‌ترین نهاد تصمیم‌گیری اتحادیه بین‌المللی ارتباطات است که با حضور مقام‌های ارشد کشورهای عضو برگزار می‌شود و تعیین راهبردها، اولویت‌ها و برنامه‌های آتی این اتحادیه را بر عهده دارد. حضور سیدستار هاشمی -وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در اجلاس سران مختار اتحادیه بین‌المللی مخابرات (ITU) فرصتی برای نقش‌آفرینی در تصمیم‌سازی‌های جهانی، دفاع از منافع ملی و تقویت جایگاه کشور در عرصه ارتباطات و فناوری اطلاعات است. هدف از شرکت در اجلاس PP-۲۶، تمرکز بر توسعه همکاری‌های فناورانه، مشارکت در تدوین استانداردهای بین‌المللی، گسترش تعاملات دیپلماتیک و معرفی ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و تبدیل دیپلماسی فناوری به فرصت‌های عملی و اقتصادی است و این رویداد بین‌المللی، فرصتی برای تعیین سیاست‌ها و اولویت‌های راهبردی ارتباطات جهان در چهار سال آینده و تصمیم‌گیری درباره ساختار مدیریتی اتحادیه به شمار می‌رود.

دنیای فناوری

اسپانیا تیک‌تاک را تهدید به مسدودی کرد

دولت اسپانیا از تیک‌تاک خواسته تا زمان حذف محتوای سوءاستفاده جنسی از کودکان، عملیات‌هایش در این کشور را متوقف کند. به گزارش مهر به نقل از رویترز، اخیرا گزارش رسانه‌ها ۱۱۸۳ پست هرزنگاری در پلتفرم با میلیون‌ها بازدید ثبت کرده است. سیرا رگو وزیر جوانان اسپانیا که وزارتخانه‌اش به تنهایی نمی‌تواند این پلتفرم را در اسپانیا ممنوع کند، از دادستان‌ها و آژانس حفاظت از داده خواست اقداماتی علیه این شرکت اتخاذ کنند. رگو در این باره می‌گوید: شبکه‌های اجتماعی نمی‌توانند یک حوزه بدون قانون باشند. این درخواست چند ماه پس از آن انجام می‌شود که دولت اسپانیا خواستار تحقیقی درباره ایکس، متا و تیک‌تاک به اتهام ترویج محتوای سوءاستفاده جنسی تولید شده با هوش مصنوعی از کودکان شده بود. همزمان رگولاتورهای اروپایی نیز سختگیری بر شرکت‌های بزرگ فناوری را به دلیل محتوای مخرب و غیرقانونی افزایش دادند. تیک‌تاک به درخواست‌های رویترز برای اظهارنظر پاسخی نداده است. شرکت راستی‌آزمایی ناسودآور Masldita.es روز دوشنبه تحقیقی را منتشر کرد که نشان می‌داد ویدئوهایی مستهجن از سواستفاده از کودکان در این پلتفرم حداقل ۳۸ میلیون بار بازدید شده‌اند و بیش از ۲۵ هزار پروفایل درباره این محتوا کامنت ثبت کرده و آنها را به اشتراک گذاشته‌اند. این سازمان گزارشی را روز سه‌شنبه منتشر و اعلام کرد تیک‌تاک دو اصطلاح در جست‌وجو که در تحقیق Maldita.es به عنوان مسیرهایی برای دستیابی به محتوای سوءاستفاده جنسی در اسپانیا بود، را محدود کرده اما جست‌وجواز دیگر کشورهای اروپایی به همان محتوای مستهجن منتهی می‌شد.

مخالفت‌ها مانع رونق مراکز داده هوش مصنوعی نمی‌شود

غول تراشه‌سازی آلمان اعلام کرد با وجود افزایش مخالفت‌ها در امریکا، روند سریع احداث مراکز داده هوش مصنوعی کند نخواهد شد. به گزارش ایسنا، «اینفینئون» (Infineon) پیش‌بینی کرد با وجود افزایش نگرانی‌ها درباره هزینه‌های زیست‌محیطی و اقتصادی توسعه مراکز داده، تقاضای فزاینده برای تراشه‌های مورد استفاده در زیرساخت‌های هوش مصنوعی، به تداوم رشد این شرکت کمک خواهد کرد. این شرکت همچنین پیش‌بینی کرد که مخالفت‌ها با توسعه این مراکز احتمالا به کشورهای دیگر نیز گسترش خواهد یافت. مخالفت‌ها با پیامدهای زیست‌محیطی و هزینه‌های انرژی این مراکز گسترده در امریکا افزایش یافته است و بسیاری از نامزدهای پیروز حزب دموکرات در انتخابات میان‌دوره‌ای اخیر نیز وعده داده‌اند روند اجرای این پروژه‌ها را محدود کنند. یوخن هانبک، مدیرعامل شرکت «اینفینئون» که با تولید تراشه‌های مورد استفاده در تامین برق مراکز داده از این رونق بهره‌مند شده، در نشست اعلام نتایج مالی شرکت به افزایش بحث‌ها درباره توسعه زیرساخت‌های هوش مصنوعی اذعان کرد. با این حال او افزود این موضوع بیشتر به امریکا محدود می‌شود.

زمزمه‌های استعفای مدیر انویدیا آغاز شد

در سایه افشا شدن رابطه نامشروع جنسن هوانگ مدیر ارشد اجرایی انویدیا با زنی که ادعا می‌شود جاسوس چین است، کوین کرامر سناتور جمهوری‌خواه عضو کمیته بانکداری سنای امریکا خواستار استعفای وی شده است. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از رویترز، کرامر در این باره به نشریه پولیتیکو گفت: خطر باج‌گیری آنقدر زیاد است که در مورد موضوع حساسی مثل تراشه‌های انویدیا، فکر می‌کنم باید او برکنار شود. وی در ادامه افزود: اگر بدترین کاری که او در زندگی واقعی انجام داده خیانت با این زن باشد که ممکن است یک جاسوس چینی باشد یا نباشد، همین هم کافی است زیرا هر موضوع دیگری که اتفاق افتاده باشد را ما نمی‌دانیم. به نظر من این یک تهدید امنیتی محسوب می‌شود. پس از آنکه نشریه نیویورک تایمز خیانت او با یک زن تاجر مشکوک به جاسوسی برای چین را فاش کرد، این مدیر ارشد اجرایی با تحقیقات از سوی هیات‌مدیره شرکت انویدیا روبه‌رو شد. از سوی دیگر اف‌بی‌ای نیز مشغول تحقیق درباره رابطه هوانگ با این زن است. وزیر امور خارجه چین این اتهامات را بی‌اساس خواند. انویدیا اعلام کرد هیات‌مدیره آن هیچ دلیلی برای به خطر افتادن امنیت ملی امریکا یا افشای اسرار شرکتی ندارند و هوانگ به همکاری درباره یک بررسی داخلی نیز متعهد است. مدیر ارشد اجرایی انویدیا یکی از نزدیک‌ترین هم‌پیمانان دونالد ترامپ در سیلیکون ولی به شمار می‌رود. او طی دو سال گذشته بارها از برنامه دولت ترامپ پشتیبانی کرده و به‌طور مداوم در واشنگتن حضور داشت زیرا انویدیا به دنبال فروش تراشه‌های پیشرفته به بازار چین بود.

شرکت‌های فناوری افکار مردم را کنترل می‌کنند؟

الکس کارپ، یکی از بنیان‌گذاران و مدیرعامل شرکت «پالانتیر» هشدار داد شرکت‌های فناوری که حجم گسترده‌ای از داده‌های شخصی را در اختیار دارند، می‌توانند از این اطلاعات برای تاثیرگذاری بر افکار مردم استفاده کنند. به گزارش ایسنا، کارپ اظهار کرد امریکایی‌ها نگران اطلاعاتی هستند که دولت درباره‌ آنان در اختیار دارد، اما کمتر به نحوه استفاده شرکت‌های فناوری از اطلاعاتی توجه می‌کنند که خودشان داوطلبانه در اختیار این شرکت‌ها قرار می‌دهند. او افزود: مردم معمولا اشتراک‌گذاری اطلاعات شخصی در فضای آنلاین را به چشم انتخاب نگاه می‌کنند، اما ممکن است از این موضوع غافل باشند که پیشنهادهای ارایه‌شده به آنها در پلتفرم‌های دیجیتال، چگونه بر دیدگاه‌های‌شان تاثیر می‌گذارد. اگر شرکت‌هایی کنترل همه داده‌ها را در اختیار داشته باشند، افکار شما را نیز کنترل خواهند کرد یا به‌شدت بر آن تاثیر خواهند گذاشت. کارپ استدلال کرد گردآوری داده‌ها از سوی شرکت‌های تجاری، حتی در شرایطی که دولت‌ها به‌طور مستقیم در این فرایند دخالت ندارند، نگرانی‌های جدی درباره حریم خصوصی ایجاد می‌کند. شرکت «پالانتیر» (Palantir) نرم‌افزارهای تحلیل داده مبتنی بر هوش مصنوعی تولید می‌کند که سازمان‌های نظامی، اطلاعاتی و انتظامی از آنها استفاده می‌کنند. کارپ در مورد نظارت گفت: استفاده از ابزارهای این شرکت در مواردی که مجوز قانونی وجود داشته باشد، موجه خواهد بود اما هشدار داد که نظارت، یکی از خطرناک‌ترین کاربردهای بالقوه هوش مصنوعی است.